

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. RvVb/A/1516/0884 van 31 maart 2016
in de zaak 1112/0265/A/7/0231

In zake:

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Erika RENTMEESTERS
kantoor houdende te 9100 Sint-Niklaas, Vijfstraten 57
waar woonplaats wordt gekozen

verzoekende partijen

tegen:

de **GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR** van het
departement RWO, afdeling Oost-Vlaanderen

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Veerle TOLLENAERE
kantoor houdende te 9000 Gent, Koning Albertlaan 128
waar woonplaats wordt gekozen

verwerende partij

*Tussenkomen
de partij:*

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Els EMPEREUR
kantoor houdende te 2018 Antwerpen, Brusselstraat 59/5
waar woonplaats wordt gekozen

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De vordering, ingesteld met een aangetekende brief van 25 november 2011, strekt tot de vernietiging van het besluit van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het departement RWO, afdeling Oost-Vlaanderen van 6 oktober 2011 waarbij aan de tussenkomen de partij een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend onder voorwaarden voor het oprichten van drie windturbines en drie middenspanningscabines.

De bestreden beslissing heeft betrekking op percelen gelegen te met als kadastrale omschrijving met als kadastrale omschrijving .

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en heeft het administratief dossier neergelegd. De verzoekende partijen hebben een wederantwoordnota ingediend. De tussenkomenende partij heeft een schriftelijke uiteenzetting ingediend.

Op de openbare zitting van 4 juni 2012 werd de vordering tot vernietiging behandeld en werden de debatten gesloten.

Bij beschikking van 27 november 2015 heeft de voorzitter van de Raad het beroep toegewezen aan de zevende kamer.

Met een tussenarrest van 30 november 2015 werden de debatten heropend teneinde de behandeling van het beroep *ab initio* te hernemen en werden de partijen opnieuw opgeroepen voor de openbare zitting van 21 januari 2016.

Kamervoorzitter Marc VAN ASCH heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Erika RENTMEESTERS die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Klaas DE PAUW die *loco* advocaat Veerle TOLLENAERE verschijnt voor de verwerende partij en advocaat Ive VAN GIEL die verschijnt voor de tussenkomenende partij, zijn gehoord.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de bepalingen van het reglement van orde van de Raad, bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 20 november 2009, zijn toegepast.

De uitdrukkelijke verwijzingen in dit arrest naar artikelen van de VCRO hebben betrekking op de tekst van deze artikelen, zoals zij golden op het ogenblik van het instellen van de voorliggende vordering.

III. TUSSENKOMST

■■■■■ verzoekt met een aangetekende brief van 3 januari 2012 om in het geding te mogen tussenkomen.

De voorzitter van de eerste kamer heeft met een beschikking van 30 januari 2012 vastgesteld dat er redenen zijn om het verzoek in te willigen en dat de tussenkomenende partij beschouwd kan worden als belanghebbende in de zin van artikel 4.8.16, §1, eerste lid VCRO.

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

IV. FEITEN

Op 31 mei 2011 (datum van de verklaring van volledigheid) dient de tussenkomenende partij bij de verwerende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“drie windturbines en drie middenspanningscabines gelegen in agrarisch gebied, parallel aan de* ■■■■■

Eén windturbine (WT1) bevindt zich op het grondgebied van de stad ■■■■■ en de twee andere (WT2 en WT3) situeren zich op het grondgebied van de gemeente ■■■■■. De turbines hebben een maximale ashoogte van 108m, een maximale tiphoogte van 150m, een funderingssokkel met

een diameter van 14,6m en een nominaal vermogen van 2,3MW. Er worden ook werkplatformen, werfwegen en cabines voorzien.

De percelen zijn volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 7 november 1978 vastgestelde gewestplan 'St. Niklaas-Lokeren', gelegen in agrarisch gebied.

De percelen zijn niet gelegen in een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan geldt, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde, niet vervallen verkaveling.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 19 juni 2011 tot en met 18 juli 2011 in de stad [REDACTED] worden geen bezwaarschriften ingediend. Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 24 juni 2011 tot en met 23 juli 2011 in de gemeente [REDACTED] worden vier bezwaarschriften ingediend, onder meer door de verzoekende partijen.

[REDACTED] brengt op 31 mei 2011 een gunstig advies uit.

Het Agentschap voor Natuur en Bos brengt op 8 juni 2011 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

Het Agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Onroerend Erfgoed – dienst Archeologie brengt op 17 juni 2011 een gunstig advies uit.

De Vlaamse Milieumaatschappij brengt op 22 juni 2011 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling brengt op 23 juni 2011 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

Het directoraat-generaal Luchtvaart brengt op 11 juli 2011 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

Het college van burgemeester en schepenen van de stad [REDACTED], zich aansluitend bij het verslag van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar, verleent op 22 augustus 2011 het volgende gunstig advies:

“ ...

Overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening

De overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening wordt getoetst aan de bepalingen van de omzendbrief 'Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines' (EME/2006/01 — R0/2006/02) en aan het Provinciaal Beleidskader Windturbines (addendum aan het PRS, versie zoals goedgekeurd bij ministerieel besluit van 25 augustus 2009).

De omzendbrief R0/2006/02 beschrijft een aantal afwegingselementen, deze worden punt voor punt getoetst in de lokalisatienota die toegevoegd werd aan het dossier. De belangrijkste elementen voor de goede ruimtelijke ordening worden hieronder opgesomd:

Ruimtelijk: bundeling als fundamenteel uitgangsprincipe

Het ruimtelijk principe van gedeconcentreerde bundeling uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt algemeen voor de inplanting van windturbines verfijnd in het principe van de plaatsdeling (site sharing). Door windturbines zoveel als mogelijk te bundelen, moet het behoud van de nog resterende open ruimte in het sterk verstedelijkte Vlaanderen worden gegarandeerd. De absolute voorkeur gaat dan ook uit naar het realiseren van windenergieopwekking door middel van een clustering van windturbines. Een verspreide inplanting van verschillende individuele turbines is niet aangewezen. Een

haalbare locatie in de open ruimte kan worden onderzocht indien er naar een zo groot mogelijke bundeling wordt gestreefd met andere infrastructuur, bij voorkeur grotere lijninfrastructuur die reeds een belangrijke ruimtelijk-landschappelijke en visuele impact heeft en een bijkomende markering kan betekenen.

Bij de keuze van de inplantingslocaties in dit dossier werd getracht rekening te houden met de gestelde voorwaarden, opdat de aantasting van de open ruimte minimaal zou zijn:

- de turbines worden opgesteld evenwijdig met de [REDACTED]. Deze weg heeft als lijninfrastructuur reeds een grote invloed op het landschap;
- de turbines worden in een lijnvorm opgesteld. Dit zorgt ervoor dat de opstelling zo symmetrisch mogelijk is en landschappelijk een minimale impact heeft;
- door het bundelen van drie turbines wordt gekomen tot een minimale aantasting van de open ruimte en wordt de beschikbare ruimte rond de [REDACTED]
- zo optimaal mogelijk benut.

Grondgebruik

De diameter van de fundering voor de geselecteerde turbinetypes bedraagt circa 15 m diameter, waardoor deze een oppervlakte in beslag neemt van circa 177 m². Voor opbouw en onderhoud van de turbine wordt naast de sokkel een werkplatform voorzien, bestaande uit een werkplaats van 40 m x 22 m en een assemblagezone voor de torenelementen van 12 m x 34 m.

De toegang tot de turbine zal zoveel mogelijk gebeuren via de bestaande wegen en de dienstwegen die erop aansluiten. Er zijn echter ook nieuwe toegangswegen nodig op privé-terrein: deze zullen worden ingezaaid, waardoor de landschappelijke impact beperkt zal zijn.

Voor het transport van de onderdelen zijn lange vrachtwagens met een grote draaicirkel nodig. De toegangswegen worden hierop voorzien door een extra verbreding aan de kruising met de openbare weg. Tijdens de oprichting kan het nodig zijn bepaalde stapel- of rijzones met rijplaten tijdelijk aan te leggen.

De aanvrager neemt aan het einde van de levensduur van de windturbine de kosten voor de ontmanteling van de turbine en de rehabilitatie van de site op zich.

De windturbines worden aangesloten op het openbaar elektriciteitsnetwerk via een ondergrondse middenspanningskabel. Tevens worden er drie middenspanningscabines voorzien met een oppervlakte van 5,2 m op 2,7 m en een hoogte van 2,53 m. De cabines worden geplaatst op dezelfde percelen als de turbines.

Wonen - geluid - slagschaduw

Bijzondere zorg moet gedragen ten aanzien van bewoonde vergunde of vergund geachte gebouwen die vreemd aan de inrichting zijn. Binnen de 250 m straal liggen er vier woningen. De minimale afstand tot de woningen bedraagt 178 m. De mogelijke invloed van de windturbines op het wooncomfort van omwonenden door geluid, slagschaduw, visuele aspecten en veiligheid werd door 3E onderzocht. Er werden detailstudies van geluid en slagschaduw gemaakt.

Het aspect geluid wordt grondig besproken in het advies van de milieudeskundige. De exploitant zal de turbines zodanig afstellen dat het geluidsreducerend systeem tussen 22 u 's avonds en 7 u 's ochtends automatisch wordt geactiveerd (verlaging van het vermogen van de turbines). Hierdoor wordt op geen enkel emissiepunt de richtwaarde overschreden.

De bewegende schaduw van draaiende wieken van een windturbine kan op bepaalde plaatsen en onder bepaalde weersomstandigheden een hinderlijk effect van wisselende lichtsterkte veroorzaken (slagschaduw). Rechtstreekse lichtreflectie van zonnestralen wordt bij de windturbines zoveel mogelijk uitgesloten door de keuze van de materialen (matte wieken, lichtgrijze kleur). Op basis van de resultaten van de

slagschaduwberekening met het softwareprogramma WindPRO kan men besluiten dat er slechts beperkte hinder voor omwonenden door slagschaduw zal zijn. Bij geen enkele woning wordt de richtlijn van 30 uren slagschaduw per jaar overschreden.

Landbouw

Het draaien van de turbines zal de landbouwactiviteiten niet verstoren en geen invloed hebben op de kwaliteit van de gewassen. De oppervlakte van toegangswegen, kraanplatformen en fundering wordt beperkt tot het strikte minimum om de uitbatingsmogelijkheden van de percelen zo weinig mogelijk te beïnvloeden. De toegangswegen worden zoveel mogelijk op de perceelsgrenzen aangelegd.

Bedrijventerreinen, zeehavengebieden, sport en recreatie: n.v.t.

Landschap

Het effect van windturbines in een landelijke omgeving kan groter zijn dan in een verstedelijkte omgeving. Bij uitwerking van dit project werd zoveel mogelijk gestreefd naar een symmetrisch en regelmatig patroon in de posities van de windturbines. Daarom werd gekozen om de turbines in een lijnvorm op te stellen, zoveel mogelijk in aansluiting bij de bestaande grootschalige infrastructuur van de autosnelweg, waardoor de impact in het landschap aanvaardbaar is.

Op de locatie van de turbines liep vroeger een hoogspanningslijn. Deze verticale elementen hadden al een grote impact op het landschap. Ten noorden bevinden zich nog twee hoogspanningslijnen.

De turbines zijn gelegen in de relictzonaal, maar bevinden zich niet in een ankerplaats en genieten dus geen specifieke bescherming.

De windturbines zijn van het traag draaiende type. Een laag toerental wordt als statiger en minder storend ervaren dan een hoog toerental. De standaardkleur van de turbine is lichtgrijs. Uit onderzoek is gebleken dat deze lichtgrijze kleur het minst opvalt bij de overheersende achtergrondlucht.

Zoals vereist werd een aantal visualisaties toegevoegd aan het dossier om het effect om het landschap in te schatten.

Veiligheid

Het project werd getoetst aan de Studie Windturbines en Veiligheid van SGS (studie uitgevoerd in opdracht van de Vlaamse Overheid). Zowel de directe als de indirecte risico's worden gedefinieerd. Voor beide risicotypes werd besloten dat voldaan wordt aan alle voorwaarden.

Natuur

De turbines bevinden zich niet in een natuurgebied of biologisch waardevol gebied.

Het dichtstbijzijnde habitatgebied is gelegen ten zuiden van de projectsite op zo'n 2,2 km. Het dichtstbijzijnde vogelrichtlijngebied, net als het dichtstbijzijnde VEN-gebied, bevindt zich ten zuiden, op ongeveer 2,8 km.

Ten westen van de turbines, op zo'n 590 m ligt een seizoentrekroute. Slaaptrekroutes zijn gelegen ten oosten op 945 m en ten westen op 1,3 km. Pleistergebieden en broedgebieden liggen op minstens 2,8 km, dit is buiten de buffer van respectievelijk 500 m en 300 m.

De turbines zijn gelegen binnen biologisch minder waardevol gebied en zijn niet gelegen binnen een kwetsbare zone volgens de ecosysteemkwetsbaarheidskaart.

...

Luchtvaart

In [REDACTED] (nabij de [REDACTED]) is een baken van de luchtvaart aanwezig. De turbines zijn niet gelegen binnen de zone waar eventuele beperkingen vanuit de luchtvaart kunnen worden opgelegd.

Toetsing aan de decretale beoordelingselementen

De voorliggende weg bezit geen goedgekeurde rooilijn.

Watertoets

Het voorliggende bouwproject heeft geen omvangrijke oppervlakte en ligt niet in een recent overstroomd gebied of een overstromingsgebied, zodat in alle redelijkheid dient geoordeeld te worden dat het schadelijk effect op de waterhuishouding beperkt is.

De verharde oppervlakte kan afwateren in de omgevende agrarische grond.

Normen en percentages betreffende de verwezenlijking van een sociaal of bescheiden woonaanbod

N.v.t.

Advies van de gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar

De aanvraag is stedenbouwkundig aanvaardbaar. De stedenbouwkundig ambtenaar sluit zich aan bij de geformuleerde adviezen. De stedenbouwkundig ambtenaar adviseert het college om een gunstig advies te verlenen.

...

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente [REDACTED] verleent op 22 augustus 2011 eveneens een gunstig advies, met als motivering:

“ ...

Toetsing aan de goede ruimtelijke ordening

Overwegende dat het perceel niet gelegen is binnen de grenzen van een goedgekeurd plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde en niet vervallen verkaveling, dient de aanvraag getoetst te worden aan de gebruikelijke inzichten en noden betreffende een goede aanleg der plaats, gebaseerd op de voorschriften van het van kracht zijnde gewestplan;

Overwegende dat de aanvraag, volgens de voorzieningen van het bij koninklijk besluit van 7 november 1978 vastgesteld gewestplan gelegen is in **een agrarisch gebied**;

Overwegende dat volgens de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening d.d. 1 september 2009 wordt gesteld dat:

'(...) Onderafdeling 8. Handelingen sorterend onder voorschriften van een plan van aanleg

Art. 4.4.9.§1. Het vergunningverlenende bestuursorgaan mag bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning of een verkavelingsvergunning in een gebied dat sorteert onder de voorschriften van een plan van aanleg, **afwijken van de bestemmingsvoorschriften**, indien het aangevraagde kan worden vergund op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde **standaardtypebepalingen**, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadele regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals de tekst ervan is vastgesteld bij het besluit van 11 april 2008. (...)'

Overwegende dat volgens het besluit van de Vlaamse Regering inzake typevoorschriften voor gewestelijke RUPs d.d. 11 april 2008 wordt gesteld:

'(...) Categorie van gebiedsaanduiding 4. Landbouw

Voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen, zijn de volgende werken, handelingen en wijzigingen **eveneens toegelaten**:

- **het aanbrengen van windturbines en windturbineparken**, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. De mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten dienen in een lokalisatienota te worden beschreven en geëvalueerd. (...)'

Overwegende dat de aanvraag, het bouwen van een windturbinepark, **principeel in overeenstemming is met deze bestemmingsbepalingen**;

Overwegende dat de inplanting van de betreffende windturbines verenigbaar is met de visie van het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan Oost-Vlaanderen, dat deze locatie staat ingekleurd als 'Potentiële inplantingslocaties';

Overwegende dat de windturbines die het voorwerp uitmaken van deze aanvraag gelegen zijn in het deelgebied ■■■■■;

Overwegende dat de aanvraag dient te worden beoordeeld naar de inpasbaarheid in de onmiddellijke omgeving;

Overwegende dat de aanvraag niet gelegen is in een overstromingsgevoelig gebied, dat de passende beoordeling zal gegeven worden in het advies van VMM;

Overwegende dat volgens de omzendbrief EME/2006/01-RO/2006/02 wordt gepleit dat ook locaties in het buitengebied in overweging kunnen worden genomen:

'(...) Hier dient te worden gestreefd naar een zo groot mogelijke ruimtelijke bundeling met andere infrastructuren, bij voorkeur grotere lijninfrastructuren. Ook hierbij moet worden aangesloten bij de schaal en de opbouw van het landschap, de structuur en de essentiële functies van de randstedelijke gebieden of het buitengebied mogen niet worden aangetast.'

Overwegende dat het geluidsaspect en de slagschaduw eerder van milieutechnische aard zijn en dat deze materie zal worden bekeken en beoordeeld worden binnen de milieuaanvraag;

Gelet op het openbaar onderzoek, dat gehouden werd van 24.06.2011 tot 23.07.2011, en waar er 4 bezwaren werden ingediend;

Overwegende dat de ingediende bezwaarschriften geen aanleiding geven tot het ongunstig adviseren van de aanvraag;

Overwegende dat de ruimtelijke draagkracht niet in het gedrang wordt gebracht;

Overwegende dat de plaatselijke goede ruimtelijke ordening niet wordt gehypothekeerd;

Overwegende dat er om bovenvermelde redenen vanuit stedenbouwkundig oogpunt geen bezwaren bestaan tegen de voorliggende aanvraag;

Watertoets

Het voorliggend project heeft een beperkte oppervlakte en ligt niet in een recent overstroomd gebied of een overstromingsgebied, zodat in alle redelijkheid dient geoordeeld te worden dat geen schadelijk effect wordt veroorzaakt.

Enkel wordt door de toename van de verharde oppervlakte de infiltratie van het hemelwater in de bodem plaatselijk beperkt.

De turbines zijn niet gelegen binnen een mogelijk overstromingsgevoelig gebied en zijn niet gelegen binnen de omschrijving van een poldergebied.

Uit de plannen van de atlas van de waterlopen blijkt dat het perceel ■■■■■ waar de windturbine WT2 wordt opgericht wel dichtst tegen de waterloop ■■■■■ ligt doch het perceel paalt niet rechtstreeks aan de waterloop zodat hier ook geen enkele hinder kan ontstaan voor het ruimen van de waterloop.

Algemene conclusie

Uit bovenstaande motivering blijkt dat de aanvraag in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen, alsook met de goede plaatselijke ordening en zijn onmiddellijke omgeving. Vanuit stedenbouwkundig oogpunt kan de ingediende aanvraag aanvaard worden.

...

De interdepartementale windwerkgroep brengt op 6 september 2011 een gunstig advies uit.

De verwerende partij beslist op 6 oktober 2011 een stedenbouwkundige vergunning onder voorwaarden te verlenen. Zij overweegt daarbij:

“ ...

Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

De principiële rechtsgrond voor het project dient - zoals reeds hoger aangegeven- gezocht in artikel 4.4.9 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, waardoor met een vergunning kan worden afgeweken van de bestemmingsvoorschriften van een plan van aanleg (in casu het vigerend gewestplan, dat het project situeert in agrarisch gebied), indien daarbij gerefereerd kan worden aan ‘voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen’.

In de rubriek ‘Afwijkings- en uitzonderingsbepalingen’ werd de inhoudelijke samenhang tussen de decretale bepalingen en het overeenkomstig typevoorschrift voor de categorie van gebiedsaanduiding ‘Landbouw’, vanuit de specifieke concordantieregeling uitvoerig toegelicht.

Uit de rubriek “MER-screening” blijkt dat het project niet onderhevig is aan de opmaak van een milieueffectrapport.

De inplanting van de turbines is conform met de omzendbrief. Er wordt aansluiting gezocht met de [REDACTED]. Er wordt dus voldaan aan het bundelingsprincipe.

Er bevinden zich vier woningen binnen de 250 m van de turbines. Door het nemen van de nodige maatregelen, waarbij de turbines 's nachts minder snel gaan draaien en bijgevolg minder geluid produceren, zal toch voldaan worden aan de voorwaarden gesteld in de omzendbrief RO/2006/02 “Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines”.

De landschappelijke en visuele impact werd uitvoerig besproken onder de rubriek van de bezwaren.

Het inplanen van de turbines is conform het Provinciaal Beleidsplan Windturbines.

De cabines, werkzones en toegangswegen zijn beperkt van omvang en verenigbaar met de goede ruimtelijke ordening. De verhardingen worden tot een minimum beperkt.

Zowel het college van [REDACTED] als het college van [REDACTED] brachten een gunstig advies uit.

De interdepartementale windwerkgroep bracht een gunstig advies uit.

Ook de overige adviserende instanties brachten een gunstig of voorwaardelijk gunstig advies uit.

Uit wat voorafgaat blijkt dat aan de voorwaarden zoals gesteld in het typevoorschrift met betrekking tot de categorie "Landbouw" voldaan is: de realisatie van de algemene bestemming wordt niet in het gedrang gebracht en er werd een lokalisatienota opgemaakt, waarin de mogelijke effecten van de turbines op de omgeving worden bestudeerd en omschreven.

Mits het naleven van de in de adviezen geformuleerde voorwaarden is de aanvraag in overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening.

...

Dit is de bestreden beslissing.

■■■■■ heeft bij aangetekende brief van 25 november 2011 een beroep ingesteld dat eveneens strekt tot de vernietiging van deze bestreden beslissing. Dit beroep is bij de Raad geregistreerd onder het rolnummer 1112/0259/A/7/0226.

Op 8 september 2011 heeft de deputatie van de provincieraad van de provincie Oost-Vlaanderen een milieuvergunning onder voorwaarden verleend voor de exploitatie van het windturbinepark met 3 windturbines. Met een besluit van 22 maart 2012 heeft de minister het beroep van onder meer de verzoekende partijen tegen deze milieuvergunning gedeeltelijk gegrond verklaard en de beslissing van de deputatie bevestigd, mits een aantal wijzigingen.

De verzoekende partijen hebben hiertegen een vordering tot vernietiging ingesteld bij de Raad van State, die met een arrest van 27 maart 2014 het milieuvergunningsbesluit van 22 maart 2012 heeft vernietigd (RvS 27 maart 2014, nr. 226.898, ■■■■■).

Op 8 oktober 2014 heeft de minister een nieuwe milieuvergunning verleend aan de tussenkomende partij voor de exploitatie van het windturbinepark. Op de zitting van 21 januari 2016 verklaart de raadsman van de verzoekende partijen dat hiertegen inmiddels opnieuw een vordering tot vernietiging werd ingediend bij de Raad van State.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

Enig middel

Standpunt van de partijen

1.

In een enig middel roepen de verzoekende partijen de schending in van artikel 1.1.4 VCRO, artikel 4.3.1, §1, 1, b VCRO en artikel 4.3.1, §2 VCRO, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, de schending van

de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, met name de materiële motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheids- en het vertrouwensbeginsel.

1.1.

In een eerste middelonderdeel stellen de verzoekende partijen dat hun bezwaar omtrent de geluidshinder “geenszins op kennelijk redelijke wijze” wordt weerlegd. De verzoekende partijen wijzen ter staving naar de richtwaarden zoals voorzien in de omzendbrief EME/2006/01-RO/2006/02 ‘Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines’ van 12 mei 2006. Die geeft aan dat voor windturbines geen geluidsnormen voorzien zijn in de milieuwetgeving maar wel geluidsemissiegrenswaarden kunnen opgelegd worden in de milieuvergunning.

De verzoekende partijen citeren de omzendbrief als volgt:

“...

Wanneer de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied zich bevinden op een afstand van meer dan 250 m van de windturbinemast, mag ervan uitgegaan worden dat de hinder veroorzaakt door de windturbine/het windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau beperkt kan worden.

Wanneer de afstand kleiner dan of gelijk aan 250 m is, moet de hiernavolgende benadering gehanteerd worden.

Het specifieke geluid wordt bepaald in de nabijheid van de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied. Voor de beoordeling van de toelaatbaarheid van een windturbine of windturbinepark op een bepaalde locatie dient het specifieke geluid in afwijking van bijlage 2.2.1 van titel II van het Vlareem te worden getoetst aan de volgende milieukwaliteitsnormen voor geluid in open lucht:

Richtwaarden in dB(A) in open lucht

...

Indien het specifieke geluid voldoet aan bovenstaande milieukwaliteitsnormen of indien het specifieke geluid in de nabijheid van de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied 5 dB(A) lager is dan het achtergrondgeluid, mag er vanuit gegaan worden dat de hinder veroorzaakt door de windturbine/het windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau beperkt kan worden.

...”

De verzoekende partijen merken op dat vier woningen gelegen zijn binnen een straal van 250 meter van de inplantingsplaats van de vergunde windturbines. Er werd een geluidstudie opgemaakt die aangeeft dat, mits reducerende maatregelen, de milieukwaliteitsnormen steeds gehaald worden. De verzoekende partijen zijn evenwel van oordeel dat om deze voorwaarden enige zin te geven en de naleving ervan te kunnen controleren, het noodzakelijk is te weten wat het achtergrondgeluid is. Zonder kennis te hebben van deze, volgens de verzoekende partijen, cruciale informatie inzake de geluidsimpact op woningen in de onmiddellijke omgeving, kan de vergunningverlenende overheid geen zorgvuldige beslissing nemen. De verwerende partij heeft het bezwaar niet op kennelijk redelijke wijze weerlegd en dit al te summier beantwoord in de bestreden beslissing.

De verzoekende partijen besluiten dat het manifest strijdig is met het zorgvuldigheidsbeginsel om in de vergunning voorwaarden op te leggen waarvan men op voorhand niet weet of deze gehaald kan worden.

1.2.

In een tweede middelonderdeel stellen de verzoekende partijen dat de motivering in de bestreden beslissing niet afdoende is, aangezien de verwerende partij geen of onvoldoende rekening houdt met de visuele impact, rekening houdend met de ligging in een relictzone en de aantasting van een ongeschonden open ruimtegebied. In de lokalisatienota ontbreken essentiële gegevens die door de omzendbrief gevraagd worden.

Zij betogen vooreerst dat de loutere verwijzing naar de nabijheid van de [REDACTED] niet volstaat, gelet op het dominant karakter van het aangevraagde in de open ruimte.

Bovendien heeft, volgens de verzoekende partijen, het Provinciaal Beleidskader *“geen enkele bindende werking”*, zodat *“zeggen dat de inplanting reeds goed bevonden is in een studie waar alle pro’s en contra’s onderzocht werden zonder dat deze studie zelf deel uitmaakt van het administratief dossier of de bestreden beslissing, kan uiteraard niet volstaan als motivering”*.

Tenslotte wijzen de verzoekende partijen erop dat hoewel de windturbines ingeplant worden in een open landschap, de verwerende partij in de beslissing nalaat aan te geven waarom de waarde van de relictzone niet aangetast wordt en in welke mate de openheid van het gebied niet verloren gaat. Zij verwijzen naar een gelijkaardig dossier waar de verwerende partij omwille van een vergelijkbare ankerplaats wél visuele hinder aanvaard heeft. Volgens de verzoekende partijen werd onvoldoende onderzocht hoe een optimale ruimtelijke bundeling gerealiseerd kan worden.

1.3.

In een derde middelonderdeel stellen de verzoekende partijen dat hun bezwaar over de vereiste opstalrechten ten onrechte wordt verworpen. Minstens een deel van de verharding wordt voorzien op de percelen [REDACTED] (voor WT3) en [REDACTED] (voor WT2) en de verwerende partij erkent uitdrukkelijk dat de aanvrager dient te beschikken over een opstalrecht van de percelen waarop de turbines ingeplant worden.

2.1.

De verwerende partij werpt in antwoord op het eerste middelonderdeel een exceptie van onontvankelijkheid op, aangezien volgens de omzendbrief het geluidsniveau voor de omwonenden op een afstand van meer dan 250 meter aanvaardbaar geacht wordt, terwijl *“de woningen van de verzoekende partijen bevinden zich op een afstand van 600 en 650 meter van de meest nabij gelegen windturbine”*.

Ten gronde stelt de verwerende partij dat zij niet elk bezwaar punt voor punt dient te weerleggen. Het volstaat dat de determinerende motieven voor de beslissing aangeduid worden.

Zij betoogt dat de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening geen milieutechnische beoordeling vereist vermits deze gebeurt in het kader van de milieuvergunningsprocedure. De verzoekende partijen hebben geen kritiek geformuleerd op de MER-screening. Volgens de verwerende partij is het niet noodzakelijk om het achtergrondgeluidniveau te meten/kennen als voldaan is aan de milieukwaliteitsnormen en beantwoordt de bestreden beslissing aan de bepalingen van de omzendbrief. Uit de lokalisatienota blijkt dat aan de milieukwaliteitsnormen voldaan is, zodat niet verder diende onderzocht te worden of het specifieke geluid van de windturbine 5 dB(A) lager zou zijn dan het achtergrondgeluidniveau. Zij heeft in alle redelijkheid vastgesteld dat de goede ruimtelijke ordening op dit punt niet geschonden is.

2.2.

De verwerende partij antwoordt op het tweede middelonderdeel dat zij in het licht van de omzendbrief een eigen afweging en beoordeling heeft gemaakt van de verenigbaarheid van het

project met de goede ruimtelijke ordening. Door aansluiting te zoeken met de E17 wordt voldaan aan het bundelingsprincipe.

Verder wijst de verwerende partij erop dat het Provinciaal Beleidskader een aanvulling op, en een gedeeltelijke herziening vormt van, het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan van Oost-Vlaanderen. Overeenkomstig artikel 2.1.2, §7 VCRO vormen de bepalingen van een ruimtelijk structuurplan geen beoordelingsgrond bij het afleveren van een stedenbouwkundige vergunning. Zij stelt dat zij een eigen afweging gemaakt heeft van de verenigbaarheid van het project met de goede ruimtelijke ordening. De verwijzing naar het Provinciaal Beleidsplan Windturbines dient enkel als een overtuigend motief gezien te worden.

Ten slotte betoogt de verwerende partij dat het project zich volgens de landschapsatlas niet situeert in een ankerplaats en dat een relictzone geen bindende beschermende functie heeft, zodat zij niet dient te motiveren waarom de waarde van deze relictzone niet zou worden aangetast en waarom de openheid van het gebied niet verloren zou gaan. De verwerende partij merkt op dat de omzendbrief enkel vermeldt dat de inplanting van windturbines moet vermeden worden in de gebieden met een statuut als ankerplaats.

2.3.

De verwerende partij stelt met betrekking tot het derde middelonderdeel dat de verzoekende partijen niet duidelijk maken welke regelgeving, stedenbouwkundig voorschrift of beginsel van behoorlijk bestuur zou zijn geschonden en zeker niet op welke wijze deze zou zijn geschonden. Zij betoogt verder dat een zuiver burgerrechtelijke vraag over de problematiek van het gebruiksrecht door de Raad niet kan beoordeeld worden. Bovendien gaan de verzoekende partijen volledig voorbij aan de resultaten van het openbaar onderzoek zoals weergegeven in de bestreden beslissing.

3.1.

De tussenkomende partij werpt in antwoord op het eerste middelonderdeel in gelijkaardige bewoordingen dezelfde exceptie op als de verwerende partij. In ondergeschikte orde stelt zij dat in voorliggend geval voldaan wordt aan de milieukwaliteitsnormen, zodat er geen beoordeling aan de hand van het achtergrondlawaai moet gemaakt worden.

3.2.

Wat betreft het tweede middelonderdeel stelt de tussenkomende partij vooreerst dat de Raad zich niet in de plaats kan stellen van de vergunningverlenende overheid. De verzoekende partijen tonen niet aan dat de windturbines het landschap en de relictzone op een onaanvaardbare wijze aantasten. De goede ruimtelijke ordening werd door de verwerende partij niet kennelijk onredelijk beoordeeld. De vergunningverlenende overheid hoeft ook niet te antwoorden op alle bezwaren. Het volstaat dat zij aangeeft op grond van welke argumenten de geformuleerde bezwaren niet kunnen bijgetreden worden. Volgens de tussenkomende partij is hieraan voldaan. De bestreden beslissing verwijst naar de bepalingen van de omzendbrief en de toelichting uit de lokalisatienota waar de landschappelijke inplanting zeer uitvoerig aan bod komt. De verwerende partij heeft in de bestreden beslissing duidelijk aangegeven waarom de inplanting van de windturbines landschappelijk aanvaardbaar is en in overeenstemming is met de goede ruimtelijke ordening. Volgens de tussenkomende partij is het bezwaar van de verzoekende partijen uitgebreid weerlegd en maakt de bestreden beslissing voldoende duidelijk waarom het bezwaar niet gevolgd wordt.

Vervolgens betoogt zij dat de aanduiding als relictzone geen juridische waarde heeft via een *a fortiori* redenering gebaseerd op de rechtspraak van de Raad van State en dat in geen enkel

van de adviezen een opmerking werd gemaakt omtrent een eventuele aantasting van het landschap.

3.3.

De tussenkomende partij werpt met betrekking tot het derde middelonderdeel eveneens een gebrek aan belang op, aangezien zij niet inziet welk nadeel de verzoekende partijen zouden kunnen lijden door het feit dat niet zou worden aangetoond dat zij een gebruiksrecht heeft op het perceel waarop een deel van de verhardingen zullen worden aangelegd, zodat de rechtspositie van de verzoekende partijen niet wordt aangetast.

Ten gronde sluit de tussenkomende partij zich, verwijzend de rechtspraak van de Raad van State en Raad voor Vergunningsbetwistingen, aan bij het betoog van de verwerende partij.

4.

In de wederantwoordnota stellen de verzoekende partijen dat de opgeworpen excepties de grond van de zaak raken.

Uit de objectieve elementen van het dossier blijkt niet dat de geluidsnormen gehaald worden. De verzoekende partijen menen dat uit de omzendbrief niet kan afgeleid worden dat de norm gebaseerd op het achtergrondgeluid enkel zou gelden wanneer de milieukwaliteitsnormen niet gehaald worden. Het is strijdig met het voorzorg- en standstil-beginsel dat de meest soepele norm gehanteerd wordt ingeval van twee verschillende normen.

Ter weerlegging van de bemerkingen van de verwerende en de tussenkomende partij, betogen de verzoekende partijen tot slot dat het doel van de huidige procedure erin bestaat om vast te stellen dat de constructies op deze locatie niet gebouwd mogen worden.

Beoordeling door de Raad

1.

In het enig middel voeren de verzoekende partijen in essentie aan dat de bestreden beslissing niet tegemoetkomt aan hun bezwaren en dat de aanvraag niet verenigbaar is met de goede ruimtelijke ordening.

Bij de beoordeling van de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening mag de Raad in de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidscontrole zijn beoordeling niet in de plaats stellen van het vergunningverlenend bestuursorgaan dat ter zake beschikt over een discretionaire bevoegdheid. De Raad is enkel bevoegd om na te gaan of de administratieve overheid de haar toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend met name of zij rechtmatig en niet kennelijk onredelijk tot haar beslissing is gekomen op grond van een eigen zorgvuldig uitgevoerd onderzoek in feite en in rechte. De Raad beschikt slechts over een marginale toetsingsbevoegdheid waarbij hij enkel tot de vernietiging zal besluiten indien er sprake is van een kennelijke onredelijkheid.

Een kennelijke onredelijke beslissing zal slechts voorliggen wanneer de Raad dient vast te stellen dat de beslissing van de verwerende partij dermate afwijkt van het normale beslissingspatroon, dat het ondenkbaar is dat een ander zorgvuldig handelend bestuur in dezelfde omstandigheden tot dezelfde besluitvorming zou komen.

Om te voldoen aan de opgelegde motiveringsverplichting volstaat het dat de verwerende partij in haar beslissing de redenen vermeldt waarop deze is gesteund. Zij is er niet toe gehouden alle in de loop van de procedure aangevoerde bezwaren een voor een te beantwoorden.

2.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de verwerende partij de stedenbouwkundige vergunning onder meer op grond van de volgende motieven heeft verleend:

- De uitgebrachte adviezen zijn (voorwaardelijk) gunstig;
- Overeenkomstig artikel 4.4.9 VCRO voldoet de aanvraag aan de standaardtypebepalingen van de categorie “landbouw” zoals vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen;
- Uit de inhoud van de opgestelde lokalisatienota blijkt dat de aanvraag verenigbaar is met de goede ruimtelijke ordening;
- De aanvraag is in overeenstemming met de omzendbrief EME/2006/01- RO/2006/02 ‘Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines’ van 12 mei 2006 en het Provinciaal Beleidsplan Windturbines;

De verzoekende partijen stellen onder meer dat de aanvraag niet in overeenstemming is met de bepalingen uit de omzendbrief EME/2006/01- RO/2006/02 ‘Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines’ van 12 mei 2006.

Ministeriële omzendbrieven gericht aan de vergunningverlenende overheden die richtsnoeren bevatten nopens de interpretatie en de toepassing van de bestaande regelgeving hebben geen verordenend karakter, zodat de aangevoerde schending ervan op zich niet tot de vernietiging van de bestreden beslissing kan leiden.

Dit neemt evenwel niet weg dat, wanneer de verwerende partij de conformiteit met een omzendbrief inroept als een motief dat (mede) determinerend is om te besluiten tot de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening, en zij aldus de bepalingen van deze omzendbrief (mede) gebruikt als richtsnoer bij de beoordeling van de aanvraag, zij haar beslissing dient te steunen op in rechte en in feite aanvaardbare motieven.

3.

In het eerste middelenonderdeel voeren de verzoekende partijen aan dat de verwerende partij niet afdoende heeft geantwoord op hun bezwaren met betrekking tot de mogelijke geluidshinder, waarbij zij wijzen op de richtwaarden die voortvloeien uit de omzendbrief EME/2006/01- RO/2006/02.

3.1.

De richtwaarden uit de omzendbrief hebben slechts relevantie wanneer er woningen gelegen zijn binnen een perimeter van 250m van de inplantingsplaats van de windturbines. De verzoekende partijen zetten in hun verzoekschrift uiteen dat zij op een afstand van 600m en 650m wonen.

Volgens de verwerende en de tussenkomende partij hebben de verzoekende partijen geen belang bij het middelenonderdeel aangezien zij niet binnen een afstand van 250m wonen van de dichtstbijzijnde windturbine.

De Raad merkt op dat verzoekende partijen in beginsel belang hebben bij een middel wanneer de vernietiging van de bestreden beslissing op grond van dit middel voor hen een voordeel kan meebrengen, of indien de in het middel aangeklaagde onwettigheid hen heeft benadeeld.

In hun verzoekschrift tonen de verzoekende partijen afdoende aan dat zij hinder en nadelen kunnen ondervinden ingevolge de uitvoering van bestreden beslissing. Er wordt overigens niet

betwist dat de verzoekende partijen belanghebbende derden zijn in de zin van artikel 4.8.16, §1, 3° VCRO.

Wanneer de Raad het eerste middelenonderdeel gegrond zou bevinden, zou de bestreden vergunning onwettig verklaard worden en de verwerende partij zich opnieuw moeten uitspreken over de vergunningsaanvraag, waarbij de draagwijdte van de genomen herstelbeslissing niet noodzakelijk hetzelfde hoeft te blijven. De verzoekende partijen hebben derhalve belang bij het middelenonderdeel zodat de exceptie moet worden verworpen.

3.2.

Wanneer er woningen gelegen zijn binnen een straal van 250m van de windturbines, voorziet de omzendbrief EME/2006/01- RO/2006/02 onder de titel 'geluidsimpact' een aantal milieukwaliteitsnormen.

De omzendbrief bepaalt verder dat "indien het specifieke geluid voldoet aan bovenstaande milieukwaliteitsnormen of indien het specifieke geluid in de nabijheid van de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied 5 dB(A) lager is dan het achtergrondgeluid, mag er vanuit gegaan worden dat de hinder veroorzaakt door de windturbine/het windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau beperkt kan worden".

Volgens de bewoordingen van het afwegingskader van de omzendbrief moet het geluid dus, ofwel voldoen aan de gestelde milieukwaliteitsnormen uit de omzendbrief ofwel bij de meest nabij gelegen woning 5dB(A) lager zijn dan het achtergrondgeluid.

In zoverre de verzoekende partijen herhaaldelijk stellen dat een onderzoek moest gevoerd worden naar het achtergrondgeluid, gaan zij derhalve uit van een verkeerde premisse.

In hun wederantwoordnota stellen de verzoekende partijen dat, wanneer geen rekening wordt gehouden met het achtergrondgeluid, deze interpretatie van de omzendbrief ingaat tegen het standstill-beginsel. De verzoekende partijen tonen evenwel niet aan op grond van welke rechtsregels het in algemene bewoordingen ingeroepen standstill-beginsel in rechte afdwingbaar is, noch roepen zij de schending in van direct afdwingbare normen die dit beginsel concretiseren.

3.3.

Verder stelt de Raad vast dat de bezwaren van de verzoekende partijen omtrent de geluidsimpact in de bestreden beslissing wel degelijk ontmoet worden.

De verwerende partij verwijst in de bestreden beslissing naar de bij de aanvraag gevoegde geluidstudie (vervat in de lokalisatienota) waaruit moet blijken dat voldaan wordt aan de milieukwaliteitsnormen van de omzendbrief.

De Raad stelt vast dat in de lokalisatienota (stuk 4 AD, p. 39-43) een geluidsberekening is opgenomen die volgens de toelichting uitgaat van een *worst case* – benadering. De verzoekende partijen betwisten niet dat uit deze simulatie blijkt dat de milieukwaliteitsnormen uit de omzendbrief worden gehaald, mits reductie 's nachts. In het aanvraagdossier voorziet de tussenkomenende partij dat 's nachts een geluidsreducerend systeem wordt geactiveerd zodat de richtwaarden niet worden overschreden. Deze maatregel wordt in de motieven van de bestreden beslissing uitdrukkelijk herhaald.

De Raad besluit dan ook dat afdoende blijkt waarom de verwerende partij de bezwaren van de verzoekende partijen omtrent de geluidsimpact niet is bijgetreden. De beoordeling van de

verwerende partij van de geluidshinder overeenkomstig artikel 4.3.1, §2 VCRO is niet foutief of kennelijk onredelijk, minstens tonen de verzoekende partijen het tegendeel niet aan.

In zoverre de verzoekende partijen in hun verzoekschrift in algemene bewoordingen poneren dat er geen zekerheid bestaat dat de hinder binnen de normen zal kunnen blijven, maken zij dit niet aannemelijk.

Het eerste middelonderdeel is ongegrond.

4.

In het tweede onderdeel verwijzen de verzoekende partijen naar hun bezwaren met betrekking tot de visuele hinder en de ruimtelijke impact van de windturbines. Zij stellen dat de loutere verwijzing naar de bundeling met de E17 als enig positief aanknopingspunt niet volstaat, gelet op de bepalingen van de omzendbrief EME/2006/01- RO/2006/02 omtrent de toelaatbaarheid van windturbines in open ruimte.

4.1.

De omzendbrief EME/2006/01- RO/2006/02 bepaalt met betrekking tot de clusteringsprincipes onder titel '3.1.1. Ruimtelijk: bundeling als fundamenteel uitgangsprincipe' onder meer het volgende:

“ ...

Het ruimtelijk principe van gedeconcentreerde bundeling uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (zie hoofdstuk 2.1) wordt algemeen voor de inplanting van windturbines verfijnd in het principe van de plaatsdeling (site sharing). Door windturbines zoveel als mogelijk te bundelen, moet het behoud van de nog resterende open ruimte in het sterk verstedelijkte Vlaanderen worden gegarandeerd. De absolute voorkeur gaat dan ook uit naar het realiseren van windenergieopwekking door middel van een clustering van windturbines. Een verspreide inplanting van verschillende individuele turbines is niet aangewezen. Vanaf 3 windturbines wordt van een cluster gesproken.

Het clusteringsprincipe kan als volgt worden geoperationaliseerd :

- 1. Er moet in de eerste plaats gestreefd worden naar een ruimtelijke concentratie van windturbines in de nabijheid van of in de stedelijke gebieden/netwerken en de kernen van het buitengebied. Vermindering van de woonkwaliteit kan worden vermeden door te streven naar een bundeling van windturbines met grootschalige bedrijventerreinen, in het bijzonder in de economische poorten (bijvoorbeeld (zee)havengebieden) en netwerken, bepaalde gemeenschapsvoorzieningen, ... Uiteraard moeten het niveau en de reikwijdte van de voorzieningen (de schaal en de potentiële hinder van het windturbinepark) in overeenstemming worden gebracht met het belang van de kern of het stedelijk gebied. Het principe van clustering kan met andere woorden niet resulteren in een grootschalig windturbinepark naast een kleine kern. Tevens dient geopteerd te worden om windturbineparken zoveel mogelijk aan de randen van deze gebieden en aansluitend aan deze gebieden in te planten, zodat de basisbestemming niet in het gedrang komt.*
- 2. Omdat vanuit technisch oogpunt windturbines evenwel over een voldoende grote, obstakelvrije omgeving moeten kunnen beschikken, kan het bundelen van windturbines met woningen en/of bedrijvigheid niet strikt als een absolute ruimtelijke locatievoorwaarde worden gehanteerd. Een technisch haalbare locatie in de open ruimte kan worden onderzocht indien er naar een zo groot mogelijke ruimtelijke*

bundeling wordt gestreefd met andere infrastructuur, bij voorkeur grotere lijninfrastructuur (bv. wegen, spoorwegen, rivieren, hoogspanningslijnen,...), die reeds een belangrijke ruimtelijk-landschappelijke en visuele impact heeft en een bijkomende markering kan betekenen.

...”

Uit de bewoordingen van deze passus blijkt dat de omzendbrief een aantal richtsnoeren formuleert over de mogelijke toelaatbaarheid van windturbines in open ruimten.

In zoverre de omzendbrief stelt dat “een zo groot mogelijke ruimtelijke bundeling” moet worden nagestreefd, geldt dit als een aanbeveling voor de vergunningverlenende overheid zonder dat zulks afbreuk doet aan de discretionaire bevoegdheid van de verwerende partij die oordeelt over de verenigbaarheid van het aangevraagde met de goede ruimtelijke ordening.

4.2.

De Raad stelt vast dat het aangevraagde project de inplanting van drie windturbines beoogt, hetgeen in overeenstemming met de richtlijnen van de omzendbrief als een ‘cluster’ kan aanzien worden.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat wel degelijk rekening werd gehouden met de bezwaren van de verzoekende partijen met betrekking tot de visuele hinder en de impact op het landschap. De verwerende partij motiveert hierover in de bestreden beslissing als volgt:

“... ”

Windturbines hebben steeds een bepaalde visuele impact. De turbines worden gebundeld met de [REDACTED]. Door de bundeling met lijninfrastructuren wordt de visuele impact sterk beperkt. Bovendien passen de turbines in het provinciaal beleidskader omtrent windturbines. In dit plan worden zones afgebakend waarin de inplanting van windturbines kan worden overwogen. Daarbij houdt men rekening met negatieve aanknopingspunten (natuur, beschermde monumenten en landschappen, ankerplaatsen, woongebieden, stiltegebieden) en positieve aanknopingspunten (stedelijke gebieden, bedrijventerreinen, grootschalige infrastructuur, grote constructies.). Deze aanknopingspunten worden gekoppeld aan de ruimtelijke structuur en de landschapsstructuur in Oost-Vlaanderen. In deze studie werd wel degelijk met landschapswaarden rekening gehouden.

...”

Zoals *supra* reeds aangegeven, dient de verwerende partij niet elk bezwaar punt per punt te weerleggen.

4.3.

Anders dan de verzoekende partijen lijken voor te houden, bevindt de aangevraagde inplantingslocatie zich niet in een ankerplaats, maar wel in een relictzone.

De notie ‘relictzone’ vloeit voort uit de landschapsatlas, hetgeen een wetenschappelijk beleidsdocument uitmaakt, en als zodanig geen verordenende kracht heeft en niet tot de onwettigheid van de bestreden beslissing kan leiden.

Uit de bestreden beslissing blijkt waarom volgens de verwerende partij de openheid van de relictzone [REDACTED] niet wordt aangetast. De verwerende partij verwijst onder meer naar de bundeling met lijninfrastructuur – *in casu* de [REDACTED] en de bundeling met de bestaande snelwegparking te [REDACTED].

De verzoekende partijen beperken zich tot de loutere stelling dat het gebied “*omwille van die openheid is aangeduid als relictzone*”, maar tonen niet aan dat de beoordeling in de bestreden beslissing met betrekking tot de clustering en ruimtelijke bundeling kennelijk onredelijk of onzorgvuldig is.

Overigens stelt de Raad vast dat de bestreden beslissing hieromtrent in overeenstemming is met de inhoud van de voorliggende adviezen. Onder meer in het gunstig advies van het college van burgemeester en schepenen van de stad [REDACTED] wordt de landschappelijke impact aanvaardbaar geacht waarbij werd gewezen op de inplanting in lijnvorm evenwijdig met de [REDACTED], de nabijheid van twee hoogspanningslijnen, het laag toerental en de lichtgrijze kleur van de windturbines, en de visualisaties bij het aanvraagdossier.

4.4.

De Raad stelt vast dat in de bestreden beslissing de aanvraag voorafgaand wordt afgetoetst aan het Provinciaal Beleidskader Windturbines.

Dit Provinciaal Beleidskader Windturbines vormt een addendum van het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan Oost-Vlaanderen, zoals goedgekeurd bij ministerieel besluit van 25 augustus 2009 (B.S. 8 september 2009, 61.370), Gelet op artikel 2.1.2, §7 VCRO vormt het als zodanig geen beoordelingsgrond voor het afleveren van een (stedenbouwkundige) vergunning.

Anders dan de verzoekende partijen lijken te beweren, is de bestreden beslissing overigens niet uitsluitend of determinerend gesteund op het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan. Uit de bestreden beslissing blijkt immers afdoende dat de verwerende partij de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening, en in het bijzonder de inpasbaarheid van de windturbines in het landschap, verder ten gronde heeft beoordeeld.

Het tweede middelonderdeel is ongegrond.

5.

In het derde middelonderdeel verwijzen de verzoekende partijen naar hun bezwaren waarin zij betwisten dat de tussenkomende partij over de vereiste rechten zou beschikken om de bestreden beslissing uit te voeren.

Overeenkomstig artikel 4.2.22, §1 VCRO hebben vergunningen een zakelijk karakter en worden zij verleend onder voorbehoud van de op het onroerend goed betrokken burgerlijke rechten.

Geschillen over burgerlijke rechten, in het bijzonder over de aanwezigheid van de vereiste opstalrechten, behoren krachtens artikel 144 van de Grondwet tot de bevoegdheid van de burgerlijke rechtbanken.

De Raad stelt vast dat het derde middelonderdeel een loutere betwisting omtrent burgerlijke rechten betreft, waarover de Raad zich, gelet op artikel 4.8.1 VCRO en artikel 4.8.3 VCRO, niet vermag uit te spreken.

De uiteenzetting van de verzoekende partijen bij hun derde middelonderdeel, betreft niet de wettigheid, maar wel de mogelijke (on)uitvoerbaarheid van de bestreden beslissing.

Het derde middelonderdeel is onontvankelijk.

6.

Het middel is deels onontvankelijk en voor het overige ongegrond.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van [REDACTED] is ontvankelijk.
2. Het beroep is ontvankelijk, maar ongegrond.
3. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 700 euro, ten laste van de verzoekende partijen.
4. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare zitting op 31 maart 2016, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, zevende kamer, samengesteld uit:

Marc VAN ASCH, voorzitter van de zevende kamer,

met bijstand van

Bram CARDOEN, toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de zevende kamer,

Bram CARDOEN

Marc VAN ASCH